

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, I1

Beslutande
Minister
Christian Wikström

Föredragande
Byråchef
Gustav Blomberg

Justerat
Omedelbart

Nr 46

Utlåtande över utkastet till statsrådets förordning om
ändring av statsrådets förordning om körkort
ÅLR 2022/5095
294 I1

Begäran om utlåtande

Kommunikationsministeriet har den 14.6.2022 begärt in ett utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lotsningslag och till en lag som har samband med den.

Behörighetsfördelning

Enligt 27 § 1 moment 13 punkt självstyrelselagen för Åland har riket behörighet i frågor kring handelssjöfart samt farleder för handelssjöfart. Eftersom lotsningsverksamhet och reglering av detta är en del av handelssjöfart är det rikets behörighet att stifta lagar om verksamheten.

Propositionens innehåll

Propositionens syfte är att stifta en ny lotsningslag som ska förbättra sjösäkerheten. Förslagen reglerar mer detaljerat, konsekvent och rättvist lotsplikten och grunderna för befrielse från den. Det föreslås att alla minst 50 meter långa fartyg inom de lotspliktiga områdena i Finland i princip ska vara skyldiga att anlita lots, om inte deras besättningar har behövliga persontillstånd som befriar från lotsplikt eller om de inte omfattas av någon annan grund för undantag. Dock ska gränsen för lotsplikt i huvudfarlederna för handelssjöfart enligt förslaget bestämmas genom föreskrift av Transport- och kommunikationsverket. I jämförelse med gällande lotsningslag främjas sjösäkerheten genom att aktörerna förutsätts besitta kunnande som visas på ett mer kvalitativt sätt än för närvarande. De nuvarande linjelotsbrev och dispenserna ersätts med farleds- och områdesspecifika PEC-certifikat som befriar från lotsplikt. Examina ska enligt förslaget avläggas inför en erfaren lots eller PEC-certifikatinnehavare som har det persontillstånd som krävs för uppgiften som examinator. Genom reformen preciseras dessutom lotsningsbolagets rätt att vägra tillhandahålla lotsningstjänster eller avbryta

lotsningsverksamhet. I lagen föreskrivs också om nya skyldigheter för lotsningsbolaget. Dessa hänför sig till tillhandahållandet av lotsningstjänster, bolagets beredskap för exceptionella situationer och verksamhetens nationella säkerhet. I propositionen preciseras också lotsarnas skyldighet att vägra tillhandahålla lotsningstjänster när inledandet av lotsningen eller en fortsatt lotsning uppenbarligen skulle äventyra sjösäkerheten. Bestämmelserna om lotsarnas och lotsningsbolagets tjänsteansvar preciseras. Som ett helt nytt verktyg för ingripande i felaktigt förfarande ges Transport- och kommunikationsverket möjlighet att påföra en påföljdsavgift, vars verkställighet enligt förslaget regleras i lagen om verkställighet av böter. Den föreslagna lotsningslagen reglerar också bemyndiganden att utfärda förordningar för att säkerställa beredskapen inför exceptionella situationer. Det föreslås att bestämmelserna i förordningen om östersjölotsar tas in i lotsningslagen. Samtidigt förtydligas och preciseras bestämmelserna om östersjölotsar så att de svarar på dagens behov.

Förslaget väntas inte ha större konsekvenser för de åländska rederierna, men väntas ha viss påverkan på de utländska kryssningsfartyg som angör framförallt Mariehamns hamn under sommaren.

Ställningstagande

Landskapsregeringen är positivt inställd till syftet med propositionen och de viktigaste förslagen i förslaget till ny lotsningslag.

I förslaget föreslås att fartyg över 50 meter i princip skulle vara skyldiga att använda lots vid transport i Finlands lotsområde, men när fartygen färdas på VTS-sjöfartsleder skulle den gräns för lotsplikt som Traficoms föreskrifter anger gälla för dem. Traficoms föreskrifter kommer att spela en betydande roll, så dess innehåll, tydlighet och praktiska funktionalitet är mycket viktiga. Landskapsregeringen förutsätter att Traficom håller en aktiv dialog med sjöfartsnäringen under beredningsfasen av föreskrifterna.

Landskapsregeringen påpekar därutöver att det är viktigt att sjöfartsnäringen också hörs i riksdagens behandling av propositionen.

Landskapsregeringen har i övrigt inga särskilda synpunkter på förslaget.
